

## Lausunto luonnoksesta valtion väyläverkon investointiohjelmaksi vuosille 2024-2031

Kaupunginhallitus 06.03.2023 § 74  
177/00.04.00/2023

### Valmistelija

Kaavoituspäällikkö Heidi Saaristo-Levin, puh. 040 488 5888  
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Väylävirasto pyytää avoimella lausuntopyynnöllä lausuntoa luonnoksesta valtion väyläverkon investointiohjelmaksi vuosille 2024-2031. Valtion väyläverkon 8-vuotinen investointiohjelma päivitetään vuosittain osana valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman, Liikenne 12 -suunnitelman, toimeenpanoa. Lausuntoa on pyydetty 28.2.2023 mennessä.

Investointiohjelmaan on koottu lähivuosien tärkeimmät liikenneinfrahankkeet. Investointiohjelma on Väyläviraston asiantuntijanäkemyksensä ja sisältää kehittämishankkeita, isoja peruskorjaushankkeita ja hankekokonaisuuksia sekä pienempiä parantamishankkeita.

Investointiohjelman kehittämishankkeiden toteuttamisesta päättää eduskunta ja investointiohjelmaa hyödynnetään mm. valtion talousarvioesitysten valmistelussa. Ohjelman toteutumista seurataan vuosittain ja seurannan tuloksia hyödynnetään investointiohjelman vuosittaisessa päivityksessä. Pienemmistä parantamishankkeista päättävät puolestaan Väylävirasto ja alueelliset ELY-keskukset.

Toimintaympäristö on vuoden 2022 aikana muuttunut merkittävästi. Taustalla on ennen kaikkea Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan. Liikenneverkon strategisessa tilannekuvassa Väylävirasto tuo esiin Venäjän suunnan rautatieliikenteen määrän romahduksen ja muutokset kuljetusvirtoihin Suomessa. Polttoaineiden ja raaka-aineiden jyrkkä hinnannousu kasvattaa väylähankkeiden kustannuksia, mikä näkyy myös investointiohjelman hankkeiden kustannusarvioissa.

Investointiohjelman hankkeet on jaettu koreihin hankkeen kiireellisyyden ja toteuttamisvalmiuden mukaan. Hankekorin 1A hankkeiden suunnitelmavalmius on riittävä päätöksentekoa varten tai ne ovat muutoin kiireellisiä. Korin 1A hankkeet on mahdollista toteuttaa ohjelmajakson alkupuolella. Hankekorin 1B hankkeet edellyttävät vielä jatkosuunnittelua ennen hankkeiden toteuttamista ja ne on mahdollista toteuttaa vasta ohjelmajakson loppupuolella.

Väylävirasto on pyytänyt tarkastelemaan investointiohjelman luonnosta erikseen esitettyjen kysymysten kautta:

1. Onko mielestänne investointiohjelmassa kokonaisuutena onnistuttu vastaamaan sille asetettuihin tavoitteisiin ja muuttuneeseen toimintaympäristöön?
2. Ovatko investointiohjelman perustelut vaikutusten kautta tasapuoliset ja selkeät?
3. Miten muuttaisitte investointiohjelmaa Liikenne 12 mukaisen liikennemuotokohtaisen talouskehityksen puitteissa ja miten perustelette muutosten paremmat vaikutukset?
4. Miten kehittäisitte investointiohjelman laatimisen prosessia, sen päivittämistä ja seurantaa?

5. Minkä investointiohjelman ulkopuolisten kohteiden suunnittelua tulisi vaikuttavuuden perusteella edistää lähivuosina investointiohjelman tulevia päivityskierroksia varten?
6. Miten muuten haluatte kommentoida investointiohjelmää?

Väylävirasto on pyytänyt toimittamaan lausunnot Lausuntopalvelun kautta ([www.lausuntopalvelu.fi](http://www.lausuntopalvelu.fi)). Kaavoituspäällikkö on viran puolesta määräaikaan mennessä lähettänyt alla olevan kannanoton kaupungin lausuntona Lausuntopalveluun. Lausuntoa voidaan tarvittaessa täydentää lähettämällä kaupunginhallituksen kokouksessaan esiin tuomat näkökulmat ja muutostoiveet Väylävirastolle.

#### **Paraisten kaupunki toteaa lausuntonaan seuraavaa:**

Paraisten kaupunki kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto luonnoksesta valtion väyläverkon investointiohjelmaksi vuosille 2024-2031. Kaupunki kiittää myös laajan aineiston selkeydestä ja helppolukuisuudesta ja siitä, että laaja aineisto on julkaistu kauttaaltaan kaksikielisenä.

Paraisten kaupunki iloitsee siitä, että Kirjalansalmen ja Hessundinsalmen siltojen rakentamistyöt on nyt aloitettu ja rakentaminen etenee suunnitellusti. Lisäksi pidämme hyvänä ja tarkoituksenmukaisena, että hanke Kivimon lossin korvaamiseksi sillalla on nostettu hankekoriin 1A. Ikävää on kuitenkin se, että investointiohjelmasta puuttuu keskeisiä infrahankkeita.

Saaristotien (mt 180) Kurkela–Kuusisto-välin uusi yhteys, Paraistenväylä, on välttämätöntä lisätä investointiohjelmiaan vuosille 2024-2031. Hanke kytkeytyy kiinteästi uuden Kirjalansalmen sillan rakentamiseen, johon liittyvän työmaasillan rakentaminen on jo aloitettu. Paraistenväylä on kansallisen huoltovarmuuden, elinkeinoelämän ja kilpailukykyyn sekä Turun kaupunkiseudun ja MAL-alueen yhdyskuntarakenteen eheyttämisen kannalta välttämätön toteuttaa. Hankkeen hyötykustannussuhde on poikkeuksellisen korkea 2,81 ja hankkeen kustannusarvio on 55 miljoonaa euroa, joka myös sisältää hieman harhaanjohtavasti Kuusistonsalmen nykyisen sillan uusimisen. Paraistenväylän tiesuunnitelma valmistuu kuluvan vuoden aikana ja hanke tulee toteuttaa osana Kirjalansalmen sillan jo käynnistynyttä uusimista. Hanke on lisättävä investointiohjelman koriin 1B.

Uusi Paraistenväylä on tärkeä Turunmaan saariston liikenneyhteyksille, Kaarinan keskustan kehittämislle ja elinkeinoelämän kuljetuksille. Yleisen turvallisuusympäristön muututtua merkittävästi tällä hankkeella voidaan arvioida olevan myös erityinen merkitys kansallisen turvallisuuden ja puolustuksen näkökulmasta ottaen huomioon Saaristomeren alueen erityinen asema. On ensiarvoisen tärkeää turvata ja parantaa alueen infraa kokonaisvaltaisesti sekä säilyttää saaristo asuttuna.

Parainen pitää hyvänä ja tarpeellisena, että investointiohjelmassa on esitetty pyörätieverkon kehittämistä välille Prosvik–Nauvo (13,4 km). Uuden pyörätien rakentaminen on kuitenkin ajoitettava ohjelmakauden alkuun eikä, kuten ohjelmassa on ilmoitettu, ohjelmakauden loppuun. Pyörätien tiesuunnitelman päivitys valmistuu kuluvan vuoden aikana ja hankkeelle on jo myönnetty osittainen toteutusraha. Paraisten kaupungin näkemyksen mukaan ei ole olemassa syitä, miksi Suomen tärkeintä, kestävän ja ilmastoystävällisen pyörämatkailun hanketta ei toteutettaisi mahdollisimman nopealla aikataululla.

Lisäksi Paraisten kaupunki toteaa, että mt 180 Parainen-Nauvo kiinteä yhteys ei sisälly investointiohjelmaan 2024-2031. Hanke on kuitenkin merkittävä kansallisen huoltovarmuuden ja saariston elinvoimaisuuden kannalta. Vuosittaiset lauttaliikennekustannukset ovat suuret ja hankkeen toteuttamisen myötä yhteiskuntataloudellinen tehokkuus, palvelutaso ja liikenteen ennustettavuus paransivat. Matka-aika lyhenisi ja pelastus- ja turvallisuuskuljetusten edellytykset paransivat. Parainen-Nauvo kiinteän yhteyden suunnitteluvalmiutta tulee näistä syistä edistää tämän investointiohjelman aikana, jotta hanke olisi toteutettavissa seuraavalla ohjelmakaudella.

Investointiohjelmaan valituilla maantiehankkeilla on ilmoitettu toteutuvan ohjelman: saavutettavuus- ja tehokkuustavoitteet 56–60 %, turvallisuustavoitteet 56 % ja CO<sub>2</sub>-päästövähennyksiä 51 % teoreettisista maksimihyödyistä. Maantiehankkeiden kestävyshyödyt on ilmoitettu jäävän negatiivisiksi maantiehankkeiden yhdyskuntarakennetta hajottavan vaikutuksen takia. Paraisten kaupungin yllä ehdottamat hankekokonaisuudet vähentäisivät erityisesti raskaan liikenteen päästöjä ja eheyttäisivät yhdyskuntarakennetta, joten näiden kaupungin nimeämien hankkeiden lisääminen investointiohjelmaan parantaisivat kokonaisuuden kestävyys- ja hyötysuhdetta.

<b>Oheismateriaali</b>	Luonnos valtion väyläverkon investointiohjelmaksi vuosille 2024-2031 liitteinen
<b>Esittelijä</b>	Kaupunginjohtaja Patrik Nygrén, puh. 040 511 4383 etunimi.sukunimi@parainen.fi
<b>Päätösehdotus</b>	Kaupunginhallitus päättää antaa yllä olevan, Lausuntopalveluun kirjatun kaupungin kannanoton, lausuntonaan valtion väyläverkon investointiohjelmasta vuosille 2024-2031.
<b>Päätös</b>	Ehdotus hyväksyttiin.
<b>Jakelu</b>	Kaavoituspäällikkö

---